

Dôvodová správa

Projekt Budovanie kapacít pre udržateľný regionálny rozvoj v Košickom kraji je zameraný na overenie možností podpory udržateľného regionálneho rozvoja v šiestich vybraných pilotných mikroregiónoch v Košickom kraji (DOBŠINÁ, DOMICA, DUŠA, HNILEC, ÚDOLIE BODVY, RUDOHORIE – spolupráca v tomto mikroregióne bola v októbri 2008 ukončená). V týchto vybraných pilotných regiónoch bol iniciovaný vznik medzi-sektorových partnerstiev, ktoré boli následne transformované na formalizované štruktúry, napr. formou vytvorenia miestnych akčných skupín (MAS), ktoré sú schopné žiadať o prostriedky z Osi Leader Programu rozvoja vidieka.

Cieľom projektu je aktivizovať miestne komunity, identifikovať spoločné záujmy a priority, podporiť proces vytvárania partnerstiev, vypracovať príručky a iné metodické podklady a vzdelávať účastníkov partnerstiev. Projekt realizuje UNDP od roku 2007 ako súčasť systematickej podpory poskytovanej UNDP regiónu východného Slovenska. Zámerom projektu je podporiť vznik viac sektorových partnerstiev na miestnej úrovni, ktoré majú za úlohu definovať problémy a hľadať riešenia na definované problémy v svojom mikroregióne. Tento zámer je identický so zámermi PHSR KSK 2007- 2013, kde bola vytýčená akútna potreba mobilizácie spoločenského kapitálu v našom kraji, pretože na odstránenie nerovností v rámci Košického kraja nemáme k dispozícii dostatočne veľké finančné zdroje. Na implementáciu projektu vytvoril UNDP v Košiciach kanceláriu (projektovú implementačnú jednotku). Jej pracovníci zabezpečujú každodenný manažment, koordináciu projektového tímu a reportovanie, ako aj komunikáciu s partnermi a poradenstvo pre cieľové skupiny projektu.

Jedným z najväčších problémov v priebehu realizácie projektu v našom kraji sa ukázala nepripravenosť miestnych komunít na viac sektorovú spoluprácu. Ľudia jednoducho nedokážu sadnúť si spoločne za jeden rokovací stôl, sami definovať kľúčové problémy a spoločne vo vnútri komunity hľadať riešenia definovaných problémov. Stále sa spoliehajú na pomoc z vonku, že niekto druhý vyrieši za nich ich problémy. Napriek tomu, že zo strany projektu bola mikroregiónom uhradená pomoc expertov UNDP pri vypracovaní miestnych rozvojových stratégií, prizvaná odborná hodnotiteľka UNDP konštatovala, že ani jedna z piatich spracovaných miestnych rozvojových stratégií nemá veľkú šancu splniť podmienky osi LEADER. Najviac sa k stanoveným kritériám priblížil mikroregión Údolie Bodvy. Ostatné mikroregióny pristupovali k spracovaniu niektorých častí miestnych rozvojových stratégií dosť benevolentne a formálne (nespolupracovali v rámci skupiny, ale nechali stratégiu spracovať jedinému miestnemu expertovi na štrukturálne fondy a pod.). Často bolo problémom, dostať zástupcov miestnych komunít za jeden rokovací stôl z dôvodov narušených medziľudských vzťahov. Všetky tieto problémy poukazujú na skutočnosť, že projekt UNDP tohto typu bol potrebný a teraz, keď mikroregióny ako tak komunikujú a vytvorili aké také miestne rozvojové stratégie, nebolo by vhodné prestať s intenzívnou pomocou.

Pôvodný projekt UNDP však počítal s postupným poklesom úväzkov pracovníkov v roku 2009 (posledný rok realizácie projektu) a poklesom pomoci expertov pre mikroregióny. Mikroregióny mali byť už plne pripravené na čerpanie pomoci z osi LEADER. Skutočnosť je však iná. Mikroregióny zatiaľ nemajú na požadovanej úrovni dopracované miestne regionálne stratégie. Ukazuje sa potreba ďalšej spolupráce mikroregiónov s regionálnymi poradcami UNDP, ak sa po skončení projektu koncom roka 2009 nemá situácia v mikroregiónoch vrátiť na pôvodnú neuspokojivú úroveň (podobná situácia nastala v minulosti po skončení financovania z Fondu sociálneho rozvoja). Do prvého kola čerpania osi LEADER sa v roku 2008 prihlásil len jeden zo šiestich podporovaných mikroregiónov a to mikroregión DUŠA. Ostatné štyri DOBŠINÁ, DOMICA, BODVA a HNILEC sa rozhodli pre druhé kolo. Z toho

dôvodu bude potrebné pokračovať v zvýšenej pomoci mikroregiónom aj v priebehu roka 2009. Takisto v prípade úspechu mikroregiónu DUŠA, bude mikroregión potrebovať pomoc a podporu pri realizácii svojej stratégie v rámci implementácie grantov z osi LEADER. Preto z hľadiska udržateľnosti procesu budovania kapacít pre regionálny rozvoj v Košickom kraji požiadalo UNDP o príspevok na vykrytie rozdielu nákladov súvisiaceho s potrebou intenzívnejšej pomoci pre mikroregióny ako predpokladal pôvodný projekt.

V zmysle článku IV., ods. 2 Dohody medzi UNDP a KSK navrhujeme navýšenie príspevku KSK k projektu Budovanie kapacít pre udržateľný regionálny rozvoj v Košickom kraji na rok 2009. Navýšenie príspevku by malo pokryť nasledovné náklady:

- metodická podpora a poradenstvo pre regionálnu a miestnu úroveň (potreba zvýšenia odbornej podpory pre vybrané mikroregióny zo strany expertov UNDP)	15 000,- USD
- činnosť regionálnych poradcov (podpora procesu konštituovania viacsektorových partnerstiev, dopracovanie miestnych rozvojových stratégií, príprava žiadostí do programu LEADER)	20 000,- USD
- administrácia projektu (úväzky pracovníkov, cestovné a komunikačné náklady)	10 000,- USD
SPOLU:	45 000,- USD (1 125 000,- Sk) (37 343,16 EUR)

Z uvedenej sumy uhradí UNDP ako partner projektu sumu 4 149,24 € (125 000 Sk) a Košický samosprávny kraj sumu 33 193,92 € (1 mil. Sk).

Celkový rozpočet projektu je 427 361 USD (334 922,63 €, 10 089 879,- Sk). Z toho UNDP uhradilo 250 000,- USD (pôvodný príspevok) + 5 294,43 USD (príspevok v r. 2008), čiže spolu UNDP uhradilo 255 294,43 USD (200 074 €, 6 027 429,50,- Sk).

Košický samosprávny kraj uhradil v roku 2007 33 884,18 USD (800 000,- SKK, 26 555 €), v roku 2008 66 582,96 USD (1 572 000,- SKK, 52 181 €) a v roku 2009 má uhradiť 67 768,70 (1 600 000,- SKK, 53 110,27 €), čiže spolu Košický samosprávny kraj uhradil, resp. uhradí USD 168 235,84 (131 846,27 €, 3 972 000 SKK).

SCA Gemerská Hôrka spolu prispeje do rozpočtu projektu sumou 3831 USD (3002,35 €, 90 449 SKK).

UNDP zároveň v roku 2007 financovalo samostatný komponent **Podpora miestnych partnerstiev v Košickom kraji (zameranom na EGOVERNANCE)** v objeme 100 000 USD.

Proces mobilizácie spoločenského kapitálu je zložitý a dlhodobý proces. S tým sa pravdepodobne musí počítať aj pri realizácii projektov tohto typu. Na základe výsledkov z podporovaných mikroregiónov preto spolu s Radou projektu odporúčame zintenzívniť pomoc a podporiť kofinancovanie projektu Budovanie kapacít pre udržateľný regionálny rozvoj v Košickom kraji.